LUNDS UNIVERSITET

Samhällsvetenskapliga fakulteten

PSPR07, Kurs 7: Psykoterapi - psykoterapeutisk teori, 20 högskolepoäng

Course 7: Psychotherapy Practice and Theory, 20 credits

Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Styrelsen vid institutionen för psykologi 2014-11-11 och senast reviderad 2025-11-12 av Ledningsgruppen för psykologprogrammet . Den reviderade kursplanen träder i kraft 2025-11-12 och gäller från och med höstterminen 2025.

Allmänna uppgifter

Kursen ingår som obligatorisk kurs inom psykologprogrammet under terminerna 3 till 10.

Undervisningsspråk: Svenska
Moment på engelska kan förekomma.

Huvudområde Fördjupning

- AXX, Avancerad nivå, kursens fördjupning kan inte klassificeras

Kursens mål

Efter genomgången kurs ska studenten:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om centrala begrepp, förklaringsmodeller, förhållningssätt och behandlingsprinciper inom psykodynamisk, kognitiv-beteendeinriktad samt familjeinriktad psykoterapi
- visa kunskap om centrala frågeställningar inom psykoterapiforskningen och den typ av metodik som används för att besvara dessa
- visa kunskap om teoretiska grunder och aktuell forskning inom intersektionalitet, våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att konstruktivt samverka med andra för att lösa arbetsuppgifter i grupp
- visa förmåga att förklara olika psykopatologiska tillstånd samt därtill kopplad psykoterapeutisk behandling i förhållande till psykoterapeutisk teori
- visa förmåga att tillgodogöra sig innehållet i aktuella vetenskapliga tidskriftsartiklar om psykoterapiforskning och redogöra för frågeställningar, metod, resultat och diskussion i dessa

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att kritiskt analysera och redogöra för likheter och skillnader mellan centrala psykoterapiformer
- visa förmåga att kritiskt reflektera över psykoterapeutisk behandling och psykopatologiska tillstånd med beaktande av intersektionalitet och etiska överväganden
- visa förmåga att kritiskt granska och värdera olika ställningstaganden i diskussionen kring vad som är verksamt vid psykoterapi utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt
- visa förmåga att reflektera över psykoterapeutens förhållningssätt och arbetsmetoder
- visa förmåga att utifrån utbildningsterapi utveckla självkännedom

Kursens innehåll

Kursen syftar till att ge den blivande psykologen en allmän introduktion till psykoterapeutisk behandlingsteori och dess vetenskapliga förankring. Den avser att förmedla grundläggande kunskaper om behandlingsmodeller och metoder inom psykodynamisk, kognitiv-beteendeinriktad samt familjeinriktad psykoterapi. Denna kunskap är en bas för kurs 9 och ger tillsammans med denna kurs den förståelse, kunskap och värderingsförmåga avseende psykoterapeutiska teorier och metoder som krävs för att under handledning kunna bedriva psykoterapeutiskt behandlingsarbete under kurs 9.

Kursen är indelad i fyra delkurser:

Delkurs 7:1. Introduktion till psykoterapi och psykoterapiforskning (Introduction to Psychotherapy Practice and Research), 4 högskolepoäng.

Delkursen utgör en allmän orientering kring psykoterapiämnet och ämnets historia, utvecklingstrender och viktiga psykoterapiformer som inte behandlas under delkurserna 7:2 och 7:3, särskilt familjeterapi. Därtill omfattar delkursen en grundläggande introduktion till metoder och resultat inom psykoterapiforskning. Till de olika typer av psykoterapiforskning som behandlas hör effektforskning, processforskning, metaanalys och forskning med kvalitativa metoder. Fokus ligger initialt på grundläggande begrepp (t ex evidensbegreppet, terapeutisk allians, intern och extern validitet), samt på jämförande studier av olika terapiformer.

Delkurs 7:2. Psykoterapeutisk teori och behandlingsmetod inom psykodynamiskt inriktad psykoterapi (Psychotherapy Theory and Treatment Methods: Psychodynamic Therapies), 8 högskolepoäng.

Delkursen omfattar psykoterapeutisk teori och behandlingsmetod inom psykodynamiskt inriktad psykoterapi, och bygger på redan inhämtad kunskap om människan i ett biologiskt och kognitivt perspektiv, psykopatologi, samt olika teoribildningar inom personlighets- och utvecklingspsykologi.
I huvudsak betonas individuell psykoterapi med vuxna, men psykoterapeutiskt arbete med barn och deras familjer samt gruppterapi har också sin givna plats på kursen. Även parterapi berörs. Under delkursen behandlas olika psykoterapeutiska teorier,

grundbegrepp, förklaringsmodeller, förhållningssätt och behandlingsprinciper och innehållet i 7:1 följs upp med seminarier om forskning specifikt inriktad på psykodynamisk terapi. Psykodynamiskt inriktad psykoterapi jämförs med andra centrala psykoterapiformer och likheter och skillnader belyses och analyseras kritiskt. Vidare behandlas psykoterapi och den psykoterapeutiska yrkesrollen i ett genus- och samhällsperspektiv.

Delkurs 7:3. Psykoterapeutisk teori och behandlingsmetod inom kognitiv-beteendeinriktad psykoterapi (Psychotherapy Theory and Treatment Methods: Cognitive Behavioural Therapies), 8 högskolepoäng.

Delkursen omfattar psykoterapeutisk teori och behandlingsmetod inom kognitiv-beteende inriktad psykoterapi, och bygger på redan inhämtad kunskap om människan i ett biologiskt och kognitivt perspektiv, psykopatologi, samt olika teoribildningar inom personlighets- och utvecklingspsykologi.

I huvudsak betonas individuell psykoterapi med vuxna, men psykoterapeutiskt arbete med barn och deras familjer samt gruppterapi har också sin givna plats på kursen. Även parterapi berörs. Under delkursen behandlas olika psykoterapeutiska teorier, grundbegrepp, förklaringsmodeller, förhållningssätt och behandlingsprinciper och innehållet i 7:1 följs upp med seminarier om forskning specifikt inriktad på kognitiv-beteendeinriktad terapi. Kognitiv-beteendeinriktad psykoterapi jämförs med andra centrala psykoterapiformer och likheter och skillnader belyses och analyseras kritiskt. Vidare behandlas psykoterapi och den psykoterapeutiska yrkesrollen i ett genus- och samhällsperspektiv.

Delkurs 7:4. Utbildningsterapi (Therapeutic consultation for Professional Development), 0 högskolepoäng.

Delkursen innebär att den blivande psykologen går i utbildningsterapi. Utbildningsterapin ska påbörjas senast under termin 4 och bör helst avslutas under termin 7. Utbildningsterapin ska genomföras hos legitimerad psykoterapeut med grundutbildning som leg psykolog. All individualterapi inom samma terapiram ska ske regelbundet, med eventuella sommar- och helguppehåll.

Terapeuten skriver vid terapins inledning på en blankett om utbildningsterapi för att bekräfta att hen är insatt i utbildningsterapins förutsättningar. Blanketten lämnas av studenten till delkursansvarig lärare.

Delkursen finns i två olika utformningar, A och B. Den första, A, gäller för studenter som höstterminen 2022 är registrerade på programtermin 6 och högre. Den andra, B, gäller för studenter som höstterminen 2022 är registrerade på programtermin 5 samt samtliga därpå följande terminsgrupper.

A
- 30 timmar individualterapi hos en och samma terapeut
- 30 timmar individualterapi hos två terapeuter, med samma eller olika terapeutiska inriktningar. Kortaste terapin ska vara minst 10 timmar. Individualterapi hos två terapeuter får inte ske samtidigt utan ska följa på vartannat
- 15 timmar individualterapi och 30 timmar gruppterapi
- 60 timmar gruppterapi

B
- 20 gånger à 45 minuter individualterapi hos en och samma terapeut
- Vid behov är det möjligt att byta terapeut (genomförda timmar räknas)
- 20 gånger à 90 minuter gruppterapi

Gruppterapin sker i grupp med sex psykologstudenter hos en och samma terapeut. Studenter som önskar denna terapiform kan anmäla sig till delkursansvarig lärare. När sex eller fler personer anmält sig anordnas denna terapiform.

Kursens genomförande

I undervisningen ingår föreläsningar, seminarier, gruppövningar samt utbildningsterapi. Deltagande på seminarier och gruppövningar är obligatoriskt.
Vid förhinder att delta i något av de obligatoriska kursmomenten på grund av särskilda skäl, till exempel olycksfall, plötslig sjukdom eller liknande ges kompletteringsuppgift. Detta gäller också studenter som har missat undervisning på grund av ett förtroendeuppdrag som studentrepresentant. Kompletteringsuppgiftens innehåll och omfattning bestäms av den lärare som är ansvarig för det aktuella undervisningsmomentet. I händelse av fler än två missade obligatoriska moment under samma delkurs, ges inte fler möjligheter till komplettering under samma termin oavsett skäl till frånvaron.

Kursens examination

Examinationen sker genom skriftliga och muntliga prov samt genom aktivt deltagande i gruppövningar och på seminarier. På delkurs 7:4 sker examinationen genom genomförd utbildningsterapi, aktivt deltagande i seminariet kring utbildningsterapin på termin 7 samt individuell skriftlig inlämningsuppgift.
Lärandemålet som rör förmåga till konstruktiv samverkan i grupp bedöms av examinator i samråd med delkursansvarig. Fördjupad bedömning av lärandemålet sker vid grundad indikation om påtagliga samarbetsbrister utifrån underlag som inhämtas genom samtal med berörda personer.
I samband med var och en av delkurserna erbjuds tre provtillfällen för de skriftliga proven; ordinarie examination, omexamination och uppsamlingsexamination. Inom ett år efter att kursen genomgått större förändringar (t ex byte av kurslitteratur) erbjuds ytterligare minst två provtillfällen på det tidigare kursinnehållet. Därefter erbjuds studenten ytterligare provtillfällen men i enlighet med då gällande kursplan.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt studentstöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd
Som betyg används något av uttrycken godkänd eller underkänd. För betyget godkänd krävs att studenten uppfyller de lärandemål som angivits för kursen.

Vid kursens start informeras studenterna om kursplanens lärandemål samt om betygsskalan och dess tillämpning i kursen.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen till psykologprogrammet samt uppfyller villkoren för uppflyttning enligt vad som beskrivs i gällande utbildningsplan.